

**Pan
Leszek Anklewicz
Burmistrz Miasta i Gminy Bardo**

**ul. Rynek 2
57- 256 Bardo**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Bardo w okresie od 26 października 2005 r. do 26 stycznia 2006 r. Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został Panu przekazany w dniu jego podpisania. Kontrolą objęto losowo wybrane operacje finansowo – gospodarcze dokonane w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 30 września 2005 r. w zakresie: wydatków budżetowych (w tym inwestycyjnych), prawidłowości i skuteczność realizacji dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych, gospodarowania mieniem komunalnym oraz inwentaryzacji mienia jednostki. Z jej ustaleń wynika, że w wielu dziedzinach działalność Urzędu Miasta i Gminy nie budziła zastrzeżeń, stwierdzono jednak również, że w trakcie realizacji zadań przez organ wykonawczy - Burmistrza Miasta i Gminy, miały miejsce niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia.

W zakresie funkcjonowania kontroli wewnętrznej

Burmistrz Miasta w „Instrukcji obiegu dokumentów księgowych” nie określił zasad sprawdzania i zatwierdzania dokumentów PK – polecenie księgowania, stanowiących podstawę wypłat z rachunku bankowego jednostki. W Instrukcji przewidziano możliwość sporządzania dokumentów PK “Polecenie księgowania” nie określono jednak osób zobowiązanych do ich sprawdzania i zatwierdzania do ujęcia w księgach rachunkowych, co skutkowało tym, że czynności te nie zawsze były wykonywane.

Listy płac pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Bardzie nie były podpisywane przez osobę sporządzającą, ani nie były opatrzone datą sporządzenia wbrew art. 21 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 ze zm.) o rachunkowości. Kontrola formalna i rachunkowa list płac była dokonywana przez osobę sporządzającą te dokumenty, tym samym nie rozdzielono funkcji osób sporządzających i sprawdzających dowody księgowe, czym naruszono przepis rozdziału III pkt. 15 „Standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych” (Dz. Urz. MF z 2003 r. nr 3, poz. 13).

Na skutek nieprawidłowej kontroli formalnej w księgach rachunkowych ewidencjonowano rachunki kosztów podróży służbowych bez umieszczenia daty ich kontroli merytorycznej i bez podpisów osób dokonujących tej kontroli, co było sprzeczne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym dowody księgowe winny zawierać stwierdzenie sprawdzenia oraz

podpis osoby sprawdzającej. Ponadto księgowano dowody księgowe zawierające nieprawidłowo poprawione błędy (brak podpisu osoby dokonującej zmian i daty zmian), wbrew przepisom art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości, a także rachunki kosztów podróży służbowej, na których pracodawca nie określił czasu trwania podróży, bądź mylnie określono termin podróży, co było sprzeczne z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 poz. 1990 ze zm.).

Na dowodach księgowych dokumentujących zakup usług pozostałych i robót budowlanych w 32% badanych przypadków nie dokonywano opisu merytorycznego lub opis ten był niepełny, co było niezgodne z „Instrukcją wewnętrznego nadzoru finansowego”, której § 7 precyzował co oznacza opis merytoryczny.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

W ewidencji analitycznej zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie wyodrębniano zobowiązań wymagalnych z tytułu zakupionych na rzecz Gminy dostaw i usług, ponieważ program komputerowy stosowany w jednostce uniemożliwiał uzyskiwanie takich danych. Pracownik w księgowości na koniec okresu sprawozdawczego podawał kwotę zobowiązań wymagalnych wynikającą z fizycznie odłożonych i niezapłaconych faktur, natomiast zgodnie z zapisami art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości - zapisy w księgach rachunkowych jednostki winny być uporządkowane według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

W zakresie gospodarki pieniężnej (bankowej) oraz rozrachunków

Bankową obsługę budżetu gminy wykonywał w okresie objętym kontrolą Bank Spółdzielczy Oddział w Bardzie, na podstawie umowy zawartej 2 kwietnia 1996 r. przez Burmistrza Miasta i Gminy oraz Skarbnika. Bank został wskazany przez Radę Miasta i Gminy uchwałą nr XXVI/236/97 z 15 stycznia 1997 r. (ustawa o zamówieniach publicznych w tym przypadku nie miała jeszcze zastosowania do wyboru banku). Umowa zgodnie z § 1 została zawarta na czas nieokreślony. Umowa podstawowa została zmieniana: w dniu 1 czerwca 2000 r. oraz w dniu 8 maja 2003 r. Oba aneksy podpisywał w imieniu Gminy Burmistrz Miasta i Gminy oraz Skarbnik Gminy. Aneksy dotyczyły zasad świadczenia usług oraz warunków odpłatności za te usługi i oprocentowania środków na rachunkach. Przepis art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. Dz. U. Nr 155, poz. 1014 ze zm.) wymagał, aby bank obsługujący budżet jednostki samorządu terytorialnego był wybrany przez jednostkę samorządu terytorialnego w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, a art. 73 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (w brzmieniu obowiązującym od 9 listopada 1997 r. Dz. U. Nr 76, poz. 344) oraz art. 142 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.) stanowiły, że umowy w sprawach zamówień publicznych nie mogą być zawierane na czas nieoznaczony. Pomimo ww. zmian przepisów w jednostce nie przeprowadzono

nowego postępowania na wybór banku sprawującego obsługę bankową gminy w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, ani nie wprowadzono zmian do umowy polegających na określeniu czasu jej obowiązywania (zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych umowy takie mogły być zawierane bez zgody Prezesa UZP na okres do lat 3, obecnie pod rządami ustawy Prawo zamówień publicznych do lat 5). Od daty 9 listopada 1997 r. (tj. od daty wejścia w życie zmiany przepisów ustawy o zamówieniach publicznych) do dnia kontroli tj. 10 stycznia 2006 r. umowa prowadzenia obsługi bankowej budżetu obowiązywała już ponad 8 lat. W trakcie kontroli wszczęto procedurę o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na wykonywanie bankowej obsługi budżetu Gminy i jednostek organizacyjnych. Pierwszy przetarg z dnia 6 stycznia 2006 r. zakończył się wynikiem negatywnym z powodu braku ofert. W dniu 17 stycznia 2006 r. ogłoszono ponownie przetarg na obsługę bankową budżetu, termin składania ofert wyznaczono na dzień 20 lutego 2006 r.

Wystąpienie wymagalnych zobowiązań z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy świadczy o braku odpowiedniego nadzoru ze strony referatu merytorycznie odpowiedzialnego za realizację zadań inwestycyjnych – Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Brak nadzoru spowodował, że nie dokonywano zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia w terminie określonym przez § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 lipca 2002 r. w sprawie zabezpieczenia należytego wykonania umowy o zamówienie publiczne (Dz. U. Nr 115, poz. 1002), a następnie art. 151 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych - Gmina posiadała wymagalne zobowiązania wobec 6 wykonawców na kwotę 8.658,70 zł. W trakcie kontroli wszystkie przetrzymywane zabezpieczenia zostały wraz z odsetkami zwrócone wykonawcom.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

Organ podatkowy w okresie od 1 stycznia 2004 r. i do 30 września 2005 r. nie przeprowadził u podatników kontroli w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.), zgodnie z którym organ I instancji przeprowadza kontrole u podatników, aby sprawdzić czy wywiązują się oni z obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Dane na temat powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych, wynikające z ewidencji podatkowej w roku 2004 i 2005 w jedenastu przypadkach (trzy osoby opłacające podatek rolny od osób prawnych i osiem osób fizycznych opłacających podatek rolny) były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Ząbkowicach Śląskich. Zakwalifikowanie powierzchni gruntów do niewłaściwych klas bonitacji spowodowało w latach 2001-2005 zaniżenie należnego podatku rolnego na ogólną kwotę 318,60 zł i zawyżenie należnego podatku rolnego na kwotę 252,00 zł. Zgodnie z art. 21 ust.1 ustawy z 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r .Nr 100, poz. 1086 ze zm.), podstawę wymiaru podatków i świadczeń stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Organ podatkowy nie porównał tych danych i nie wszczynał na bieżąco postępowań wyjaśniających,

pomimo że zobowiązywały do tego przepisy art. 272 i 274 Ordynacji podatkowej. W trakcie kontroli organ podatkowy wszczął postępowanie w celu zmiany decyzji wymiarowych za poszczególne lata.

W zakresie naliczania i pobierania odsetek od zaległości podatkowych przy pobieraniu podatku w formie inkasa (przez sołtysów) wpłacane przez podatników kolejne raty podatku niepokrywające kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami nie były zaliczane proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę, co jest niezgodne z przepisami art. 55 § 2 Ordynacji podatkowej. Faktycznie inkasenci pobierali raty podatku wynikające z przypisu, oraz odsetki wynikające z wydruku w księgowości sporządzanego na koniec każdego roku, co nie uwzględniało rzeczywistej kwoty należnych odsetek, z tytułu nieterminowo zapłaconej raty podatku.

Nie odpisywano z ewidencji księgowej na bieżąco kwot zaległości podatkowych oraz zaległości wynikających z zawartych umów cywilnoprawnych, które uległy przedawnieniu, wbrew przepisom art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostki obowiązane są stosować określone ustawą zasady rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową oraz wynik finansowy. We wszystkich przypadkach zwolnień podań z opłaty skarbowej na podaniach nie dokonywano adnotacji o zwolnieniu i podaniu jego podstawy prawnej (zwolnienie obejmowało 28 skontrolowanych podań), natomiast zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz. U. Nr 110, poz. 1176 ze zm.) adnotacji takiej na podaniu należało dokonać.

Od żadnego z wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i dołączonych do nich załączników nie pobierano opłaty skarbowej. Natomiast zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 253. poz. 2532 ze zm.) w sprawach indywidualnych z zakresu administracji publicznej podania (żądania, wnioski, odwołania, zażalenia) i załączniki do podań, podlegają opłacie skarbowej. A zatem, wnioski o wydanie zezwolenia oraz załączniki do wniosków podlegają opłacie skarbowej wg stawek określonych w części I pkt 1 i 2 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W sprawozdaniu Rb-PDP za 2002 r. gmina wykazała skutki finansowe obniżek górnych stawek podatkowych niższe od faktycznych o 319,75 zł. Ponadto stwierdzono różnice pomiędzy danymi o skutkach finansowych udzielonych przez właściwe organy gminy ulg i zwolnień w podstawowych dochodach podatkowych wynikających z dokumentacji źródłowej, a danymi wykazanymi w sprawozdaniach - w sprawozdaniu Rb-PDP za 2002 r. podano - skutki finansowe za wysokie w stosunku do faktycznych tj. zamiast kwoty 192.007 zł podano kwotę 192.049 zł.

W zakresie zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków

Na skutek niedopatrzeń i braku kontroli dokumentacji zawartej w aktach osobowych pracowników dwóm osobom ustalono i wypłacano w nieprawidłowej wysokości wynagrodzenie, a jednej z tych osób również dodatek stażowy, co było niezgodne z zasadami określonymi w przepisach art. 20 i 21 ustawy z 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.), a także § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 lutego 2003 r.

w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 33, poz. 264 ze zm.) oraz tabeli VIII załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia, a następnie z § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 146, poz. 1223) oraz tabeli VI załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia. Nieprawidłowości zostały wyeliminowane w trakcie kontroli, a skutki finansowe wyrównane.

Na skutek mylnej interpretacji przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 168 ze zm.) odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2004 r. został nieprawidłowo skorygowany, wskutek czego środki na ZFŚS przekazano w kwocie niższej o 10.651,23 zł od wynikającej z prawidłowego wyliczenia. W trakcie kontroli dokonano korekty wyliczeń należnego odpisu za 2004 r. i przelewu środków na rachunek ZFŚS.

Zobowiązania z tytułu realizacji dostaw, usług oraz robót remontowych w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 30 września 2005 r. były regulowane po terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, co naruszało przepisy art. 28 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2003 r. Nr 15 poz. 148 ze zm.). Nieprawidłowość powyższa wystąpiła w niemal 40% skontrolowanych dokumentów, a opóźnienia wynosiły od 1 do 29 dni.

W zakresie udzielania dotacji podmiotom nie należącym do sektora finansów publicznych

W przypadku dotacji udzielanych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych do żadnej z zawartych umów nie dołączono wymaganego harmonogramu wykonania zadania, pomimo że informację o załączeniu takiego dokumentu zamieszczano w § 3 ust. 2 wszystkich zawartych umów.

W zakresie udzielania zamówień publicznych

Przy przeprowadzaniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w zakresie robót budowlanych, na skutek niedopatrzeń pracowników merytorycznych oraz braku nadzoru ze strony Kierownika Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej nad realizowanymi zadaniami, dopuszczono się następujących naruszeń przepisów prawa:

- zamawiający nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 41 pkt 11 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zm.), ponieważ w ogłoszeniach o udzielenie zamówień publicznych o nazwach „Remont drogi transportu rolnego położonej na działce 179/1 we wsi Laskówka” i „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica” opublikowanych na stronie internetowej nie zamieścił informacji o terminie związania ofertą;
- zarchiwizowane ogłoszenia o udzielenie zamówień publicznych przy realizacji ww. zadań nie były oznaczone co dat ich upublicznienia, co naruszało § 24 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z

dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112 poz. 1319 ze zm.);

- ogłoszenie o udzielenie zamówienia publicznego o nazwie „Remont drogi transportu rolnego położonej na działce 179/1 we wsi **Laskówka**” zawierało nieprawidłowo opisany przedmiot zamówienia „remont drogi transportu rolnego w **Brzeźnicy** na działce 179/1”, czym naruszono art. 29 ust. 1 w związku z art. 41 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych;
- w aktach dokumentujących udzielenie zamówienia publicznego o nazwie „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica” przechowywano niekompletną Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia, różniącą się od tej wydanej oferentom w zakresie wymagań dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy, warunków umowy, środków ochrony prawnej, ogłoszeń wyników przetargów i postanowień końcowych, czym naruszono § 35 ust. 2 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych;
- zamawiający nieprawidłowo udokumentował postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o nazwie „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica”, ponieważ w treści protokołu nie wskazał, że jeden z oferentów został wykluczony z postępowania, nie sporządził również druków ZP-15, ZP-17, ZP-18 i ZP-19 wbrew przepisom § 2 pkt 11, 13 i 16 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 71 poz. 646) oraz wbrew wzorom protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego będącego załącznikiem nr 2 do ww. rozporządzenia;
- zamawiający określił wysokość wadium przy udzieleniu zamówienia publicznego o nazwie „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica” w wysokości 12% szacunkowej wartości zamówienia, co było sprzeczne z art. 45 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym wysokość wadium powinna oscylować w granicach od 0,5% do 3% wartości zamówienia;
- umowy na wykonanie robót o nazwach „Remont drogi transportu rolnego położonej na działce 179/1 we wsi Laskówka” i „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica” zawarto przed wniesieniem przez wykonawców zabezpieczenia należytego wykonania umowy, tj. niezgodnie z warunkami określonymi w Specyfikacjach Istotnych Warunków Zamówienia.
- dopuszczono do niezabezpieczenia ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi za wady przy realizacji zadania o nazwie „Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych w granicach działek nr 268, 229 oraz 303 w obrębie Brzeźnica” wbrew postanowieniom § 6 pkt 4 zawartej między stronami umowy, który przewidywał przeznaczenie na ten cel 30% zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- zwrot wadium i zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionych w formie pieniężnej dokonywane było po terminach określonych odpowiednio w art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 151 ust. 1 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W zakresie gospodarki mieniem komunalnym

Po sporządzeniu wykazów lokali mieszkalnych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz ich dotychczasowych najemców, osób tych nie informowano na piśmie o przysługującym im pierwszeństwie nabycia tych lokali na warunkach i w trybie określonym w art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr. 261, poz. 2603 ze zm.).

Przy nabywaniu nieruchomości na rzecz gminy nie uzyskano zgody Rady Miejskiej, mimo obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

Nie sporządzano i nie publikowano ogłoszeń zawierających wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę wbrew przepisom art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W zakresie gospodarki pozostałymi składnikami majątku

W ewidencji analitycznej do konta 011 i 013 w księdze środków trwałych i książkach inwentarzowych dla pozostałych środków trwałych nie wpisywano numerów inwentarzowych. Ponadto pozostałe środki trwałe ewidencjonowane ilościowo-wartościowo. W 70% poddanych kontroli dowodów księgowych nie podawano rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu w ewidencji. W trakcie kontroli brakujące zapisy zostały uzupełnione.

Przychody pozostałych środków trwałych ewidencjonowano niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozdz. IV pkt. 4 Instrukcji obiegu dokumentów księgowych – ponieważ każdorazowo sporządzano dokumenty OT – „Przyjęcie środka trwałego”, również przy zakupie wyposażenia. Zgodnie z powołanymi wyżej przepisami dokumenty OT w jednostce powinny być stosowane do dokumentowania przychodów środków trwałych, natomiast przyjęcie do użytkowania „środków trwałych stanowiących wyposażenie” nie wymagało sporządzania druku OT, w takim przypadku z opisu faktury musi wynikać, komu przekazano do użytkowania zakupiony środek trwały. Wprowadzanie dokumentu OT w tych przypadkach niepotrzebnie komplikowało i opóźniało obieg dokumentów związanych z nabywaniem pozostałych środków trwałych.

Na wszystkich kontrolowanych dokumentach przychodowych (OT) niewypełnione zostały pozycje dotyczące księgowania – brak nadania symbolu układu klasyfikacyjnego, stopy procentowej umorzenia, nadania numeru inwentarzowego. W trakcie kontroli brakujące zapisy we wszystkich dowodach OT zostały uzupełnione.

Przyjęcia na stan księgowy środków trwałych z inwestycji w trzech przypadkach dokonano z naruszeniem terminu wynikającego z przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości – do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym - oraz przepisów wewnętrznych jednostki. Dotyczyło to: przyłącza kanalizacyjnego – protokół odbioru spisano dnia 31 lipca 2003 r.- przyjęcie środka trwałego (OT) na stan sporządzono w 31 maja 2004 r., przyłącza kanalizacji sanitarnej przy ul. Głównej 52 w Bardzie – protokół odbioru spisano dnia 9 grudnia 2004 r., przyjęcie środka trwałego (OT) na stan

sporządzono w 22 lipca 2005 r., przyłącza kanalizacji deszczowej w Bardzie przy ul. 1-Maja – protokół odbioru spisano dnia 30 kwietnia 2004 r., natomiast przyjęcie środka trwałego (OT) na stan sporządzono w 31 października 2005 r. W przepisach wewnętrznych jednostki tj. Instrukcji obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Bardzie w części III ustalono sposób a także terminy przekazywania dokumentów pomiędzy referatami. Kontrola wykazała, że Referat Finansowy w ciągu 2 dni przekazał dokumenty do Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, natomiast w Referacie Budownictwa dochodziło do ich przetrzymywania.

W zakresie rozliczeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi

Wszystkie podległe jednostki organizacyjne opracowały projekty planów finansowych w terminie określonym w art. 125. ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. do dnia 22 grudnia danego roku, jednak brak było możliwości dokonania kontroli terminowości przedkładania projektów planów finansowych oraz samych planów finansowych na rok 2004 i 2005, ponieważ na dokumentach umieszczano tylko daty sporządzenia pisma, brak natomiast daty wpływu pism do Urzędu, natomiast zgodnie z § 6 pkt 11 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych pisma wpływające i wypływające do/z Urzędu Gminy winny być ewidencjonowane w rejestrach kancelaryjnych (a co za tym idzie oznaczane datami wpływu).

Przyczynami opisanych powyżej nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa i jego błędnej interpretacji, a także brak należytej kontroli wewnętrznej, przejawiający się brakiem nadzoru przełożonych nad pracą podległych im pracowników. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Burmistrz Miasta i Skarbnik Gminy.

Przedstawiając powyższe panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) wnosi o podjęcie działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości i niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia, poprzez realizację poniższych wniosków:

1. Określenie przez Burmistrza Miasta i Gminy w „Instrukcji obiegu dokumentów księgowych” zasad sprawdzania i zatwierdzania dokumentów PK – polecenie księgowania;
2. Umieszczenie na listach płac daty ich sporządzenia oraz podpisywanie tych dokumentów przez osoby sporządzające zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 ze zm.);
3. Przeprowadzanie skutecznej kontroli formalno – rachunkowej dowodów księgowych w sposób uniemożliwiający ewidencjonowanie w księgach rachunkowych dokumentów zawierających błędy, a także rozdzielenie funkcji osób sporządzających i kontrolujących dowody księgowe zgodnie z wymogami określonymi w cz. III pkt 15 ogłoszonych przez Ministra Finansów „Standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych” (Dz. Urz. MF z 2003 r. nr 3, poz. 13);

4. Dokonywanie opisów merytorycznych na dowodach księgowych zgodnie z przepisami „Instrukcji wewnętrznej kontroli finansowej”;
5. Dostosowanie ksiąg rachunkowych Urzędu Miasta i Gminy w zakresie ewidencji analitycznej rozrachunków z tytułu dostaw i usług tak, aby można było wyodrębnić w niej zobowiązania wymagalne, zgodnie z 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości – zapisy w księgach rachunkowych jednostki winny być uporządkowane według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych oraz dokonanie rozliczeń finansowych;
6. Bieżące wyksięgowywanie z ksiąg rachunkowych przedawnionych zaległości z tytułu umów cywilnoprawnych, jak również z tytułu zaległości podatkowych, aby rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową oraz wynik finansowy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości. – jednostki obowiązane są stosować określone ustawą zasady rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową oraz wynik finansowy.
7. Terminowe rozliczanie i zwracanie sum depozytowych z tytułu wadiów i zabezpieczeń należytego wykonania umów, zgodnie z przepisami art. 151 ust.1 i 3 oraz art. 46 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19 poz. 177 ze zm.);
8. Przeprowadzanie przez organ podatkowy u podatników kontroli w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.), zgodnie z którym organ pierwszej instancji przeprowadza kontrole u podatników, aby sprawdzić czy wywiązują się oni z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego;
9. Porównywanie zapisów w ewidencji podatkowej prowadzonej w Urzędzie Miejskim (w zakresie podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego) z danymi na temat powierzchni i rodzajów gruntów wynikającymi z ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 ze zm.). W przypadku stwierdzenia rozbieżności przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i ustalenie prawidłowego wymiaru podatków za okres od daty powstania rozbieżności do daty zakończenia postępowania w trybie i na zasadach określonych w przepisach ustawy Ordynacja podatkowa;
10. Stosowanie przepisów art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa w taki sposób, aby wpłacane przez podatników kolejne raty podatku niepokrywające kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami zaliczane były proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę;
11. Pobieranie opłaty skarbowej od podań zgodnie z zadaniami określonymi w art. 1 ust 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 253 poz. 2532 ze zm.), natomiast w przypadkach zwolnień podań z opłaty skarbowej dokonywanie na podaniach adnotacji o zwolnieniu i podaniu jego podstawy prawnej, zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 grudnia 2000 r. w sprawie sposobu pobierania, zapłaty i

- zwrotu opłaty skarbowej oraz sposobu prowadzenia rejestrów tej opłaty (Dz. U. Nr 110, poz. 1176 ze zm.);
12. Wykazywanie przez jednostkę skutków finansowych obniżek górnych stawek podatkowych oraz ulg, umorzeń i zwolnień w podstawowych dochodach podatkowych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 170 poz. 1426);
 13. Dokonywanie wydatków publicznych zgodnie z dyspozycją art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104), tzn. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Podjęcie przez Burmistrza Miasta i Gminy działań mających na celu zabezpieczenie budżetu gminy przed ewentualnymi roszczeniami wierzycieli o zapłatę odsetek za zwłokę w regulowaniu zobowiązań;
 14. Zamieszczanie w ogłoszeniach o udzielenie zamówień publicznych wszystkich informacji wymienionych w art. 41 ustawy z 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177);
 15. Sporządzanie adnotacji na ogłoszeniach o udzielenie zamówienia publicznego o dacie ich upublicznienia stosownie do przepisu § 24 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 ze zm.);
 16. Opisywanie przedmiotów zamówienia publicznego w ogłoszeniach o udzielenie zamówień w sposób jednoznaczny, zgodnie z art. 29 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 4 Prawa zamówień publicznych;
 17. Dokumentowanie spraw związanych z udzieleniem zamówień publicznych zgodnie z przepisem § 35 ust. 2 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych;
 18. Dokumentowanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości do 60.000 euro zgodnie z § 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 71, poz. 646) oraz załącznikiem nr 2 do ww. rozporządzenia;
 19. Określanie wysokości wadium przy udzielaniu zamówień publicznych zgodnie z art. 45 ust. 4 Prawa zamówień publicznych;
 20. Zawieranie umów z wykonawcami wyłonionymi w wyniku udzielenia zamówienia z uwzględnieniem istotnych postanowień określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 21 Prawa zamówień publicznych;
 21. Przestrzeganie postanowień umów zawartych z wykonawcami w zakresie wysokości zabezpieczenia należytego wykonania umowy, a w szczególności zabezpieczenia ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi za wady.
 22. W przypadku zawarcia umowy o udzielanie dotacji dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych przeprowadzanie szczegółowej weryfikacji dokumentów, jakie podmiot ubiegający się o dotację, miał obowiązek złożyć;

23. Przy sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych ich dotychczasowym najemcom, przestrzeganie procedury określonej w art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.);
24. Nabywanie nieruchomości przez gminę z zachowaniem warunków określonych w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
25. Sporządzanie wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę z zachowaniem zasad określonych w art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
26. Sporządzanie dokumentów OT zgodnie z przepisami wewnętrznymi tj. częścią III Instrukcji obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Bardzie, w sposób zapewniający ujmowanie w księgach rachunkowych przychodów środków trwałych w terminie określonym w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości;
27. Umieszczanie dat wpływu na pismach przychodzących do Urzędu Miejskiego w zakresie przekazywania informacji koniecznych do sporządzenia projektów planów finansowych i planów finansowych. Zgodnie z przepisami instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych pisma wpływające i wypływające do/z Urzędu Gminy winny być ewidencjonowane w rejestrach kancelaryjnych (a co za tym idzie oznaczane datami wpływu).

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani
Maria Majkowska
Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Bardzie